

Voordracht voor de Staf Afval en Reiniging van 01 juli 2024

Portefeuille Afval en Reiniging (45)
Agendapunt B1

Onderwerp

Stedelijk kader Schoon en Afval(vrij)

Gevraagde beslispunten

1. Instemmen met het hernoemen van het Uitvoeringsprogramma Afval en Grondstoffen in stedelijk kader Schoon en Afval(vrij);
2. Kennisnemen van de ambitie van het opstellen van een nieuw stedelijk kader Schoon en Afval(vrij), de onderdelen en planning ervan;
3. Kennisnemen van de stedelijke opgaven die van toepassing zijn op het stedelijk kader, de hoofdlijnen en de huidige stand van zaken;
4. Kennisnemen van de antwoorden op de door u gestelde vragen n.a.v. de eerdere mapvoordracht en de separaat bijgevoegde bijlage 1 met een overzicht van de verschillende producten en bijbehorende planning.

Onderbouwing beslispunten

Ad 1. Instemmen met het hernoemen van het Uitvoeringsprogramma Afval en Grondstoffen in stedelijk kader Schoon en Afval(vrij)

Het huidige uitvoeringsprogramma Afval en Grondstoffen 2020-2025 bevat het beleidskader voor Afval en Grondstoffen, uitgewerkt in 21 maatregelen. Destijds is het uitvoeringsprogramma genoemd omdat er meer aandacht voor de uitvoering nodig was. De naam schept echter verwarring omdat het document bedoeld is als stedelijk kader met bijbehorende doelen. Het is dus geen uitvoeringsprogramma. Daarnaast bestaat er een stedelijk kader op Schoon, dat is '1 Amsterdam heel en schoon'. Beide kaders willen we in één document opnemen, namelijk stedelijk kader Schoon en Afval(vrij). Dit is duidelijk voor de binnen en buitenwereld, in lijn met begrotingsprogramma 2.3 en geeft een integrale aanpak weer voor zowel schoon als huishoudelijk- en bedrijfsafval. In de afvalplannen per stadsdeel en voor het stadsgebied Weesp wordt het kader verder uitgewerkt.

Ad2. Kennisnemen van de noodzaak van het opstellen van een nieuw stedelijk kader Schoon en Afval(vrij), de onderdelen, en de planning ervan

Het huidige UPA loopt in 2025 af. In het stedelijk kader Schoon en Afval(vrij) 2025-2028 beschrijven we het beleidskader en de doelen voor de komende jaren en hoe we daar, op hoofdlijnen, uitvoering aan willen geven in de schoon- en afvalketen. Dit doen we in nauwe samenwerking met Stadswerken en THOR, die onderdeel zijn van die keten. Ook het bijbehorende Stedelijk Kader Plaatsing Afvalinzamelvevoorzieningen wordt aangepast en opnieuw vastgesteld. Het huidige Stedelijk kader Reiniging (1 Amsterdam Heel en Schoon) wordt gecontinueerd in dit nieuwe kader.

Het Kader Schoon en Afval(vrij) 2025-2028 bevat de volgende onderdelen:

- **Ambitie**
- **Terugblik:** evalueren op doelen en maatregelen vorige uitvoeringsprogramma;

- **Burgerberaad:** samenvatting van het Burgerberaad: welke thema's vindt het beraad belangrijk als ook de verschillende adviezen van het beraad;
- **Doelen:** vaststellen doelen voor 2025-2028;
- **Strategie**
- **Doorkijk 2030-2050**
- **Maatregelen op hoofdlijnen (geldt voor stedelijk kader Afval(vrij))**
- **Randvoorwaarden en Organisatie:** wat is er in de interne organisatie nodig om dit mogelijk te maken;
- **Wettelijk kader:** overzicht van Europese en nationale richtlijnen, verordeningen en wetgeving die invloed hebben op Amsterdams afvalbeleid;
- **Stedelijke regelgeving**
- **Financiële paragraaf**

Planning totstandkoming Kader Schoon en Afval(vrij):

- **feb t/m juni:** opstellen eerste versie ('pre-burgerberaad' en op hoofdlijnen);
- **juni & juli:** eerste versie ambtelijk afstemmen;
- **aug:** conceptversie opstellen, met de voorlopige uitkomsten burgerberaad, deelprojecten bedrijfsafval en Reinigingsrecht, aanbevelingen Rekenkamerrapport onderzoek grof afval en uitgangspunten Nieuwbouw;
- **september:** behandelen in staf
- **oktober:** behandeling in het college van B&W, vrijgeven voor inspraak
- **november t/m mei 2025:** bestuurlijk vaststellen (inclusief inspraak)

Ad 3. Kennisnemen van de stedelijke opgaven die van toepassing zijn op het stedelijk kader Schoon en Afval(vrij), de hoofdlijnen en de huidige stand van zaken

In de voorbereiding op het nieuwe kader is gekeken welke stedelijke opgaven van toepassing zijn op de uitvoering in 2025-2028. Hieronder nemen we u op hoofdlijnen mee om welke opgaven het gaat en welke doelen er spelen voor 2025-2028. Naast deze stedelijke opgaven/doelen houdt het Kader ook rekening met doelen als de financiële haalbaarheid, betrouwbare dienstverlening en een duurzame, veilige en efficiënte manier van werken. Tegelijkertijd kunnen de uitkomsten van het burgerberaad ook consequenties hebben voor deze opgaven en doelen.

De belangrijkste stedelijke doelen voor de afvalketen:

- Opgave circulair
 - **Concreet doel:** De gemeente Amsterdam wil in 2030 50% circulair zijn (50% minder primaire grondstoffen gebruiken die nog nooit eerder gebruikt of gerecycled zijn), en uiterlijk in 2050 volledig circulair zijn. (Strategie Circulair 2020-2025)
 - **Huidige situatie:** Op dit moment produceert een Amsterdammer jaarlijks gemiddeld 351 kg huishoudelijk afval waarvan 34% wordt gescheiden. Van de totale hoeveelheid afval wordt 25% gerecycled. Dit is nog ver verwijderd van de 50% die we in 2030 willen behalen. De huidige focus wat betreft het verhogen van het recyclingpercentage ligt op het verbeteren van scheiding bij grof afval en gfe/t-afval. We weten niet precies wat de impact zal zijn van de huidige maatregelen en programma's op het recyclepercentage, maar de verwachting is dat het 50% doel ook met extra maatregelen niet realistisch is.
- Opgave schoon
 - **Concreet doel:** in de begroting zijn drie schoondoelen opgenomen:

- CROW scores grof zwerfvuil op 80% niveau B (sober)
- CROW scores vullingsgraad afvalbakken op 80% niveau B
- CROW scores bijplaatsingen naast containers op 90% niveau B of beter.
- **Huidige situatie:** Op dit moment worden de doelen voor zwerfafval grof en afvalbakken veelal behaald. Tegelijkertijd staat dit doel onder druk omdat 80% niveau B in de beleving van veel Amsterdammers niet schoon genoeg is en het niet overal zo schoon is als we willen. Dit komt met name omdat de stad voller en drukker wordt en we te maken hebben met de statiegeldproblematiek die zorgt voor veel zwerfvuil. Het doel voor bijplaatsingen halen we nu niet (we zitten op 85%), maar we zijn wel bezig om dat op termijn te behalen. De gezamenlijke strategie op de opgave 'schoon' nemen we op in het stedelijk kader. De maatregelen die we nu doen voor deze drie doelen staan grotendeels beschreven in de begroting, 'schone en afvalvrije stad' brieven en de afvalplannen per stadsdeel en komen terug in het stedelijk kader voor zover deze op bijplaatsingen betrekking hebben.
- Opgave uitstootvrij
 - **Concreet doel:** In 2025 al het verkeer binnen de ring uitstootvrij, personenauto's en –motoren uitgezonderd. Al het verkeer binnen de bebouwde kom uitstootvrij in 2030. (Uitvoeringsagenda Uitstootvrije Mobiliteit 2023-2026)
 - **Huidige situatie:** Op dit moment zijn er twee elektrische wagens voor afvalinzameling (>7,5 ton) in eigendom van de gemeente. In de Voorjaarsnota zijn investeringen opgenomen voor o.a. de aanschaf van 140 zware zero emissie inzamelvoertuigen tot 2030. Op dit moment loopt de voorbereiding voor de aanbesteding van de eerste 45 uitstootvrije wagens. De planning is dat deze vanaf Q4 2025 – tot Q2 2026 worden geleverd. Uiteraard zal de laadinfrastructuur op dat moment ook beschikbaar moeten zijn. Daarna volgen de andere aanbestedingsfases. Deze opgave komt wel terug in het Stedelijk Kader, maar de besluitvorming loopt grotendeels apart via de P&C momenten en aanbestedingsplannen. Onderdeel is ook een korte schets hoe de afvallogistiek zich gaat ontwikkelen; welke voertuigen/vaartuigen zijn nodig, welke ruimte en plekken zijn randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van natransport en vervoer over water.

Ad 4. Kennisnemen van de antwoorden op de door u gestelde vragen n.a.v. de eerdere mapvoordracht en de separaat bijgevoegde bijlage 1 met een overzicht van de verschillende producten en bijbehorende planning

Eerder heeft u de volgende vragen gesteld en verzocht om het onderwerp wat uitgebreider op de staf te bespreken. Dit waren de vragen:

- Het proces, proces burgerberaad, proces richting db-ers en de raad.
- Hoe verhoudt dit plan zich tot plan voor de 10 miljoen extra?
- Waarom alleen een norm voor grof zwerfafval en niet voor klein zwerfafval?

Beantwoording:

1. Het proces, proces burgerberaad, proces richting db-ers en de raad:

Proces t.a.v. de planning van het burgerberaad: zodra de conceptaanbevelingen bekend zijn (15 juli), worden deze ambtelijk bekeken en wordt er een preadvies opgesteld over deze adviezen voor het college en raad. De adviezen van het burgereraad worden (voorlopige planning) behandeld in de commissie DC van 23 oktober. Dit proces van besluitvorming is vastgelegd in de startnotitie burgerberaad Schone stad die is vastgesteld door de raad. Tegelijk zullen -met het beoordelen van de adviezen en opstellen van het preadvies- de adviezen van het burgerberaad worden meegenomen in het stedelijk Kader Schoon en Afval(vrij). De planning van het Stedelijk Kader haakt zodoende aan bij de planning voor het vaststellen van de aanbevelingen van het burgerberaad. Het concept-stedelijk kader Schoon en Afval(vrij) zal zodoende tegelijk met het preadvies voor de aanbevelingen van het burgerberaad worden voorgelegd aan het college van B&W. Zie bijlage 1 voor de precieze planning.

De positie en mate van uitwerking van de aanbevelingen Burgerberaad in het Stedelijk Kader hangt af van de aard van de aanbevelingen en het preadvies. Er is nauwe afstemming met de projectleiding van het Burgerberaad.

Proces richting db-ers en de raad: de stadsdeelbestuurders zijn geïnformeerd over het proces. Zodra de conceptversie voor inspraak wordt vrijgegeven door het College van B&W (oktober 2024) start het inspraaktraject voor burgers, ondernemers, en stadsdeelcommissies. De concept versie van het Stedelijk Kader volgt een inspraakprocedure. Om het participatietraject vanuit het burgerberaad niet te doorkruisen worden de aanbevelingen vanuit het burgerberaad die in het stedelijk kader staan hiervan uitgesloten. We laten het nog juridisch toetsen of dit ook zo kan. Volgend op het stedelijk kader 2025-2028 worden afvalplannen per stadsdeel gemaakt.

2. Hoe verhoudt dit plan zich tot plan voor de 10 miljoen extra

Het stedelijk kader is het beleidskader voor afval en grondstoffen en stadswerken met een doorkijk naar 2030-2050. Het bevat meerjarige maatregelen op schoon en de verschillende afval- en grondstofstromen die er voor zorgen dat het afval dat ontstaat wordt ingezameld en zo hoogwaardig mogelijk wordt verwerkt tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De 10 miljoen extra incidentele middelen zijn bedoeld als impuls om de stad schoon te maken. Hiervoor zijn A&G en SW in overleg om met voorstellen te komen voor besteding van dit geld. In de integrale raadsbrief die tegelijk met de begroting zal komen, zullen we een integraal verhaal opnemen en relaties leggen met de verschillende documenten. Het kader heeft een langere horizon dan de integrale brief en de 10 miljoen euro en is tevens een bredere (niet alleen schoon) en verdiepende uitwerking over alles wat we doen op het gebied van Schoon en Afval(vrij).

3. Waarom alleen een norm voor grof zwerfafval en niet voor klein zwerfafval?

Het gaat om zwerfafval dat kleiner is dan 10 centimeter. Denk bijvoorbeeld aan sigarettenpeuken. Nu wordt hierop niet specifiek gereinigd. Het ontwikkelen en uitvoeren van een aanpak voor klein zwerfafval kost geld. In het voorstel voor de € 10 miljoen is incidenteel geld beschikbaar voor een peukenaanpak door ondernemers, maar omdat

het om beperkte middelen gaat, is het niet wenselijk om er een stedelijke norm aan te verbinden.

Volgende processtappen

- Staf A&R in juli: proces voorleggen
- BOSS van september: bestuurlijke afstemming met portefeuillehouders.
- Staf A&R 9 september : Stedelijk kader Schoon en Afval(vrij) bespreken
- Okt : vrijgeven voor inspraak door het college van B&W
- november t/m mei 2025: bestuurlijk vaststellen (inclusief inspraak).

Advies, afstemming en participatie

Inhoud van de voordracht is tot stand gekomen in samenwerking met de directie Stadswerken

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-041583	Staf Afval en Reiniging Voordracht (pdf)
AD2024-041584	bijlage 1 Planning 5-tal producten.docx (msw12)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

5.1, 2, e [redacted]@amsterdam.nl

Uitslag
